

BIJLAGEN

Voorwaardelijke invrijheidstelling in Europees perspectief: hallo WETS, dag WOTS

Een praktijkgericht juridisch onderzoek naar de veranderingen in de taken van het Openbaar Ministerie omtrent de voorwaardelijke invrijheidstelling, die noodzakelijk zijn door de inwerkingtreding van de WETS

.....

Openbaar
Ministerie

.....

Ressortsparket
Arnhem

.....

Moniek Penders

.....

Arnhem,
7 januari 2013

.....

Inhoudsopgave

Bijlage A:	Overzicht besprekingen met ketenpartners CVv.i.
Bijlage B:	Overzicht algemene en bijzondere voorwaarden v.i.
Bijlage C:	Taakverdeling CVv.i. – lokaal parket en ressortsparket
Bijlage D:	Schematische weergave v.i.-proces
Bijlage E:	Overzicht verplichtingen WETS
Bijlage F:	Gelijke voorwaarden v.i. en verplichtingen WETS
Bijlage G:	Overzicht v.i.-tijdstip in EU-lidstaten
Bijlage H:	Verslag e-mailcontact en besprekingen DJI/IOS
Bijlage I:	Verslag proceskring

Bijlage A: Overzicht besprekingen met ketenpartners CVv.i.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de gevoerde gesprekken met de ketenpartners van de CVv.i. in de periode van eind augustus 2012 tot en met begin december 2012.

Datum	Ketenpartner(s)	Locatie
27 augustus 2012	Bespreking met CJIB	Zwolle
30 augustus 2012	Bespreking met landelijk projectleider OM inzake WETS	Arnhem
3 september 2012	Eerste stagedag	Arnhem
5 september 2012	Bespreking met CJIB	Leeuwarden
25 september 2012	Bespreking met DJI/IOS	Den Haag
8 oktober 2012	Bespreking met IRC	Haarlem
9 oktober 2012	Bespreking met de Reclassering	Utrecht
11 oktober 2012	Voorlichting WETS	Arnhem
11 oktober 2012	Proceskring (CJIB, DJI/IOS, Reclassering, politie etc.)	Arnhem
16 oktober 2012	Bespreking met DJI/IOS	Den Haag
7 november 2012	Bespreking met DJI/IOS	Den Haag
14 november 2012	Overleg WETS met verschillende ketenpartners (o.a. CJIB, DJI/IOS etc.)	Arnhem
7 december 2012	Laatste stagedag	Arnhem

Bijlage B: Overzicht algemene en bijzondere voorwaarden (1)

In het onderstaande schema wordt een overzicht gegeven van de algemene en bijzondere voorwaarden die aan v.i. (kunnen) worden verbonden. Dit overzicht is afkomstig uit de 'Menukaart bouwstenen Bijzondere voorwaarden', dat is opgesteld door het Ministerie van Veiligheid en Justitie in april 2012. In artikel 15a Sr staat meer informatie over deze voorwaarden beschreven.

<u>Overzicht algemene en bijzondere voorwaarden</u>		
Algemene voorwaarde		
	Aan de voorwaardelijke straf is altijd de algemene voorwaarde gesteld dat de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit. Deze voorwaarde is opgenomen onder I.	Wanneer bijzondere voorwaarden zijn opgelegd en het OM opdracht geeft tot reclasseringstoezicht zijn daarvan van rechtswege de algemene voorwaarden II en III verbonden.
Stelt als algemene voorwaarde(n) dat de veroordeelde:		
I	zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig maakt een strafbaar feit;	
II	ten behoeve van het stellen van zijn identiteit medewerking verleent aan het nemen van één of meer vingerafdrukken of een identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht ter inzage aanbiedt; en	
III	medewerking verleent aan het reclasseringstoezicht, bedoeld in artikel 15b, tweede lid, de medewerking aan huisbezoeken daaronder inbegrepen.	
Bijzondere voorwaarden		
	Bijzondere voorwaarden kunnen worden onderverdeeld in: herstellende voorwaarden, vrijheidsbeperkende voorwaarden, gedragsveranderende voorwaarden en overige voorwaarden.	Aan een bijzondere voorwaarde kan elektronisch toezicht (hierna: ET) worden verbonden. Dit geldt vooral bij vrijheidsbeperkende voorwaarden. Een ET dient zo specifiek mogelijk in advies, vordering en vonnis worden opgenomen. De reclassering houdt hierbij toezicht. Dit volgt uit artikel 15a lid 4 Sr.
Bijzondere voorwaarden: herstellende voorwaarden		
1	Vergoeding van de door het strafbare feit veroorzaakte schade	De veroordeelde/verdachte wordt verplicht om de door het strafbare feit veroorzaakte schade te vergoeden.
2	Herstel van de door het strafbare feit veroorzaakte schade	De veroordeelde/verdachte wordt verplicht om de door het strafbare feit veroorzaakte schade te herstellen.
3	Storting van een waarborgsom	De veroordeelde/verdachte wordt verplicht om een waarborgsom te storten.
4	Storting van een geldbedrag in bepaalde fondsen (belang slachtoffer)	De veroordeelde/verdachte wordt verplicht om een geldbedrag te storten in het schadefonds geweldsmisdrijven (optie 1). De veroordeelde/verdachte wordt verplicht om een geldbedrag te storten ten gunste van een instelling die zich ten doel stelt de belangen van slachtoffers van strafbare feiten te behartigen (optie 2).
Bijzondere voorwaarden: vrijheidsbeperkende voorwaarden		
5	Contactverbod	De veroordeelde/verdachte wordt gedurende een specifieke periode verboden contact (te laten) leggen met specifieke perso(n)en(en) of instelling(en).
6	Locatieverbod	De veroordeelde/verdachte wordt gedurende een specifieke periode verboden om zich gedurende specifieke tijden op specifieke locaties of gebieden te bevinden.
7	Locatiegebod	De veroordeelde/verdachte wordt gedurende een specifieke periode om zich op specifieke tijdstippen op specifieke locaties of gebieden te bevinden.
8	Meldplicht	De veroordeelde/verdachte heeft de verplichting om zich op bepaalde tijdstippen te melden bij instanties.

Bijlage B: Overzicht algemene en bijzondere voorwaarden (2)

Bijzondere voorwaarden: gedragsveranderende voorwaarden		
9	<i>Drugs- en/of alcoholverbod</i>	De veroordeelde/verdachte wordt verboden gedurende een specifieke periode een bepaald genotsmiddel te gebruiken. De controle op naleving van deze bijzondere voorwaarde zal worden ondersteund door bloedonderzoek, urineonderzoek of een andere controlemiddel.
10	<i>Opneming van de veroordeelde in zorginstelling</i>	De veroordeelde/verdachte wordt verplicht zich gedurende een bepaalde termijn te laten opnemen in een zorginstelling.
11	<i>Ambulante behandeling</i>	De veroordeelde/verdachte heeft de verplichting om zich onder behandeling te stellen van een deskundige of zorginstelling gedurende een bepaalde periode.
12	<i>Verblijf in een instelling voor begeleid wonen of maatschappelijke opvang</i>	De veroordeelde/verdachte wordt verplicht om te verblijven in een instelling voor begeleid wonen of maatschappelijke opvang gedurende een bepaalde termijn en zich te houden aan het (dag)programma dat deze voorziening in overleg met de reclassering heeft opgesteld.
13	<i>Deelnemen aan gedragsinterventies</i>	De veroordeelde/verdachte wordt verplicht om deel te nemen aan gedragsinterventies.
Bijzondere voorwaarden: overige voorwaarden		
14	<i>Andere voorwaarden betreffende het gedrag van de veroordeelde</i>	De veroordeelde wordt verplicht om specifieke bijzondere voorwaarden na te leven en zich te houden aan de opdrachten van de reclasseringsorganisaties die in het kader van het toezicht op de naleving van de voorwaarde(n) noodzakelijk zijn.

Bijlage C: Taakverdeling CVv.i. – lokaal parket en ressortsparket

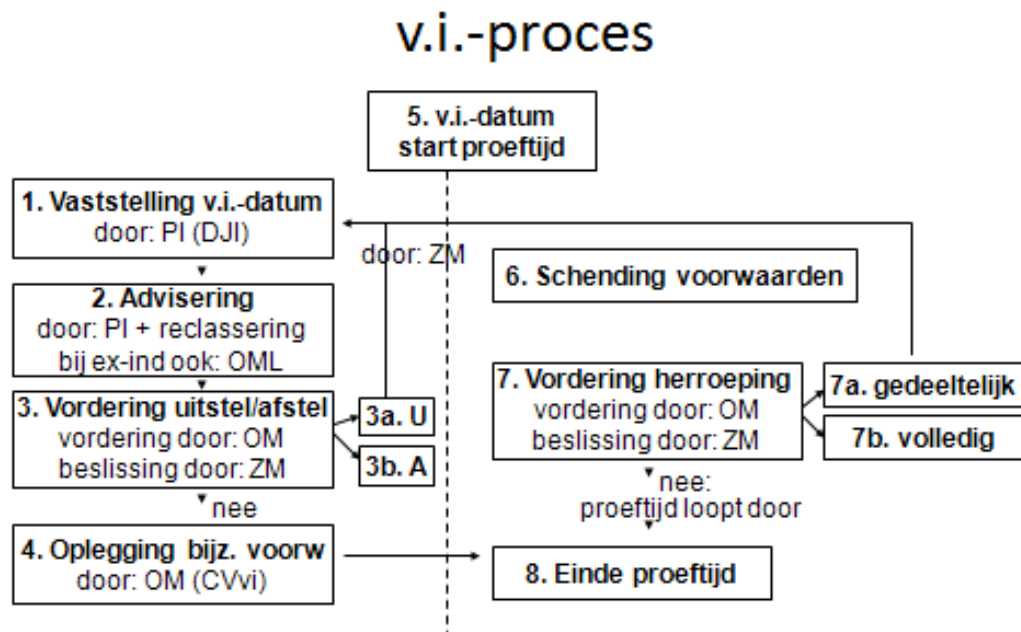
Taakverdeling CVv.i – lokaal parket en Ressortsparket (schematisch)

	CVv.i	Arrondissements- en Ressortsparket
Uitstel of achterwege laten v.i.?	Beslissen over wel/niet indienen vordering	– Dossier(s) en vonnissen verstrekken. – Als executie-indicator geplaatst: adviseren
Beslissing indiening vordering uitstel/achterwege laten v.i.:	Vorbereiden vordering	– Informatie aanleveren op evt. verzoek CVv.i Alleen door arrondissementsparket: – Indienen vordering bij rechtbank – Optreden ter zitting
Stellen van bijzondere voorwaarden bij v.i.?	Beslissen	– Als executie-indicator geplaatst: adviseren
Algemene voorwaarde overtreden: herroepen v.i.?	Adviseren/informereren n.a.v. evt. verzoek van parket	Alleen door arrondissementsparket: – Melding ontvangen van politie – Beslissen
Beslissing indiening vordering herroeping o.g.v. overtreding alg. voorw.:	Adviseren/informereren n.a.v. evt. verzoek van parket	Alleen door arrondissementsparket: – Vorbereiden vordering – Indienen vordering bij rechtbank – Optreden ter zitting
Bijzondere voorwaarde overtreden: herroepen v.i.?	– Ontvangen melding van reclassering – Beslissen over wel/niet indienen vordering	Informatie aanleveren op evt. verzoek CVv.i
Beslissing indiening vordering herroeping o.g.v. overtreding bijz. voorw.:	Vorbereiden vordering	Alleen door arrondissementsparket: – Indienen vordering bij rechtbank – Optreden ter zitting
Aanvullen, wijzigen, opheffen bijzondere voorwaarde(n) en/of bijbehorende proeftijd(en)?	Beslissen	– Bij wetenschap redenen hiervoor: contact opnemen met CVv.i – Informatie aanleveren op evt. verzoek CVv.i

1

¹ Aanwijzing voorwaardelijke invrijheidstelling (2012A007), *Staatscourant* 2012, nr. 5379, p. 3.

Bijlage D: Schematische weergave v.i.-proces

Afkortingen:

A	Achterwege laten voorwaardelijke invrijheidstelling
CVv.i.	Centrale Voorziening voorwaardelijke invrijheidstelling
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
ex-ind	executie-indicator
OM	Openbaar Ministerie
OML	Lokale parket van het Openbaar Ministerie
PI	Penitentiaire Inrichting
U	Uitstel voorwaardelijke invrijheidstelling
v.i.	voorwaardelijke invrijheidstelling
ZM	Zittende Magistratuur

Bijlage E: Overzicht verplichtingen WETS

In het onderstaande schema wordt een overzicht gegeven van de verplichtingen, oftewel in de Nederlandse terminologie: bijzondere voorwaarden, die in de WETS zijn vermeld. Deze verplichtingen staan opgenomen in artikel 3:2 WETS. Alle EU-lidstaten hebben aangegeven dat zij in staat zijn toezicht te houden op de naleving ervan, waardoor de overdracht van dat toezicht dus in beginsel mogelijk is.²

Overzicht verplichtingen WETS		
Artikel 3:2 WETS (soorten verplichtingen)		
1.	Vatbaar voor erkenning en tenuitvoerlegging in Nederland dan wel toezending aan een andere lidstaat van de Europese Unie zijn rechterlijke uitspraken, waarbij of op grond waarvan een of meer van de volgende verplichtingen zijn opgelegd, die door de veroordeelde gedurende een proeftijd moeten worden nageleefd of binnen een bepaalde termijn moeten zijn uitgevoerd:	
a.	<i>Een gebod een bepaalde autoriteit in kennis te stellen van een verandering van woonplaats of van de plaats waar hij werkt;</i>	het gebod een bepaalde autoriteit in kennis te stellen van een verandering van woonplaats of van de plaats waar hij werkt;
b.	<i>een meldplicht bij een bepaalde instantie;</i>	het gebod zich op bepaalde tijdstippen bij een bepaalde instantie te melden;
c.	<i>een locatieverbod;</i>	het verbod bepaalde locaties, plaatsen of afgebakende gebieden te betreden;
d.	<i>een beperking van het recht om de uitvoerende lidstaat te verlaten;</i>	de beperking van het recht om de uitvoerende lidstaat te verlaten;
e.	<i>een contactverbod met bepaalde personen of instellingen;</i>	het verbod contact te leggen of te laten leggen met bepaalde personen of instellingen;
f.	<i>een gebod contact te vermijden met bepaalde zaken die door de veroordeelde zijn gebruikt of kunnen worden gebruikt om een strafbaar feit te plegen;</i>	het gebod contact te mijden met bepaalde zaken die door de veroordeelde zijn gebruikt of kunnen worden gebruikt om een strafbaar feit te plegen;
g.	<i>een gebod de door het strafbare feit veroorzaakt schade te vergoeden of het bewijs te leveren dat aan die verplichting is voldaan;</i>	het gebod de door het strafbare feit veroorzaakte schade te vergoeden of het bewijs te leveren dat aan die verplichting is voldaan;
h.	<i>een gebod samen te werken met de reclassering of een vergelijkbare dienst;</i>	het gebod samen te werken met de reclassering of met een maatschappelijke dienst die met verantwoordelijkheden jegens veroordeelden is belast;
i.	<i>een gebod een therapie of ontwenningsskuur te ondergaan;</i>	het gebod een therapie of ontwenningsskuur te ondergaan;
j.	<i>een verplichting om een taakstraf te verrichten;</i>	de verplichting om een taakstraf te verrichten;
k.	<i>verplichtingen betreffende het gedrag, de woonplaats, opleiding, de vrijetijdsbesteding, dan wel verplichtingen die beperkingen op of voorwaarden inzake de beroepsuitoefening inhouden.</i>	verplichtingen betreffende het gedrag, de woonplaats, opleiding, de vrijetijdsbesteding, dan wel verplichtingen die beperkingen op of voorwaarden inzake de beroepsuitoefening inhouden.
2.	Bij algemene maatregel van bestuur kan worden aangewezen welke andere verplichtingen dan genoemd in het eerste lid, in Nederland ten uitvoer kunnen worden gelegd.	

² Kamerstukken II 2010/2011, 32 885, nr. 3, p. 17.

Bijlage F: Gelijke voorwaarden v.i. en verplichtingen WETS

In onderstaand schema wordt een overzicht gegeven van de voorwaarden in de huidige v.i. die direct overeenkomen met verplichtingen uit de WETS. Alle andere reeds bestaande voorwaarden (zowel algemeen als bijzonder) uit de v.i.(genoemd in bijlage B) wijken af van verplichtingen uit de WETS (genoemd in bijlage E).

<u>Overzicht gelijke voorwaarden (algemene en bijzondere) v.i. en verplichtingen WETS</u>			
		Voorwaarde v.i.	Verplichting WETS
<i>een meldplicht bij een bepaalde instantie;</i>	het gebod zich op bepaalde tijdstippen bij een bepaalde instantie te melden;	8	b.
<i>een locatieverbod;</i>	het verbod bepaalde locaties, plaatsen of afgebakende gebieden te betreden;	6	c.
<i>een contactverbod met bepaalde personen of instellingen;</i>	het verbod contact te leggen of te laten leggen met bepaalde personen of instellingen;	5	e.
<i>een gebod de door het strafbare feit veroorzaakt schade te vergoeden of het bewijs te leveren dat aan die verplichting is voldaan;</i>	het gebod de door het strafbare feit veroorzaakte schade te vergoeden of het bewijs te leveren dat aan die verplichting is voldaan;	1	g.
<i>een gebod samen te werken met de reclassering of een vergelijkbare dienst;</i>	het gebod samen te werken met de reclassering of met een maatschappelijke dienst die met verantwoordelijkheden jegens veroordeelden is belast;	Algemeen III	h.
<i>een gebod een therapie of ontwenningsskuur te ondergaan;</i>	het gebod een therapie of ontwenningsskuur te ondergaan;	10	i.

Bij algemene maatregel van bestuur kan worden aangewezen welke andere verplichtingen uit de WETS , in Nederland ten uitvoer kunnen worden gelegd in de v.i..

Bijlage G: Overzicht v.i.-tijdstip in EU-lidstaten (1)

Onderstaand overzicht is slechts een globale lijst. Iedere EU-lidstaat kent specifieke wet- en regelgeving omtrent v.i. Deze lijst is dus niet volledig.

land	v.i. tijdstip (gedeelte van de opgelegde straf dat ten minste moet worden uitgezeten)
België	1/3 (first offender) 2/3 (in geval van recidivisme)
Cyprus	Na het ondergaan van een bepaald minimum deel van de straf (dat 1/4, 1/3 of 5/12 deel kan zijn) volgt overplaatsing naar een open inrichting.
Denemarken	1/2 (zeer uitzonderlijke gevallen) 2/3 (hoofdregeel)
Duitsland	1/2 (in geval van bepaalde straffen onder de twee jaar) 2/3 (hoofdregeel)
Estland	1/2 2/3 (in geval van opzet en ernstige feiten)
Finland	1/3 (first offender & feit begaan voor de 21e verjaardag) 1/2 (first offenders; recidivisten die een feit hebben begaan voor de 21e verjaardag) 2/3 (hoofdregeel)
Frankrijk	1/2 2/3 (in geval van recidivisme)
Griekenland	V.i.-tijdstip afhankelijk van strafvermindering die verdiend kan worden met arbeid.
Hongarije	Gedifferentieerd systeem met v.i.-tijdstippen op 1/2, 2/3, 3/4 en 4/5 afhankelijk van opgelegde straf.
Ierland	Minister van Justitie kan «temporary release» verlenen. Tijdstip is afhankelijk van veel factoren, waaronder het vastgestelde minimum van de straftijd.
Italië	1/2 (strafrestant niet meer dan 5 jaar) 3/4 (in geval van recidivisme)
Letland	Gedifferentieerd systeem met v.i.-tijdstippen op 1/2, 2/3 en 3/4 afhankelijk van het gepleegde delict.
Litouwen	Gedifferentieerd systeem met v.i.-tijdstippen op 1/3, 1/2, 2/3 en 3/4 afhankelijk van het gepleegde delict en het detentieregime.
Luxemburg	2/3 (straffen > 9 maanden)
Malta	Geen v.i.
Oostenrijk	1/2 (in bijzondere omstandigheden; komt nauwelijks voor) 2/3 (hoofdregeel)
Nederland	2/3 (na 2 jaar)
Polen	1/2 3/4 (in geval van recidivisme of georganiseerde criminaliteit)
Portugal	Gedifferentieerd systeem met v.i.-tijdstippen op 1/2, 2/3 en 5/6 afhankelijk van de opgelegde straf. De v.i.-periode mag nooit langer zijn dan 5 jaar.
Slovenië	1/3 (bijzondere persoonlijke omstandigheden; zeer uitzonderlijk) 1/2 (straf = 15 jaar) 3/4 (straf > 15 jaar, max. 30 jaar)
Slowakije	Gedifferentieerd systeem met v.i.-tijdstippen op 1/2, 2/3 en 3/4 afhankelijk van (de omstandigheden van) het gepleegde delict en de lengte van de opgelegde straf.
Spanje	3/4
Tsjechië	1/2 2/3 (ernstige feiten/recidivist)
Verenigd Koninkrijk	<u>Engeland & Wales</u> 1/2 (straf = 1 jaar; onvoorwaardelijk) 1/2 (straf 1 jaar – 4 jaar; voorwaardelijk) 1/2 (straf = 4 jaar; verzoek om parole) bepaald door rechter bij de veroordeling (in geval van een extended sentence)

Bijlage G: Overzicht v.i.-tijdstip in EU-lidstaten (2)

land	v.i. tijdstip (gedeelte van de opgelegde straf dat ten minste moet worden uitgezeten)
	<u>Schotland</u> 1/2 (straf < 4 jaar; alleen de algemene voorwaarde, m.u.v. zedendelinquenten) 1/2 (straf = 4 jaar; Parole Board beoordeelt geschiktheid) 2/3 (indien ongeschikt voor parole)
	<u>Noord-Ierland</u> 1/2 (onvoorwaardelijk) 1/2 (straf = 5 jaar i.v.m. terrorisme; voorwaardelijk tot aan 2/3)
Zweden	2/3

3

³ *Kamerstukken II 2006/2007, 30 513, nr. 6, p. 24-26.*

Bijlage H: Verslag e-mailcontact en besprekingen DJI/IOS

In onderstaande tekst is informatie weergegeven die voortvloeit uit e-mailcontact (daterend uit de periode van 26 tot en met 28 november 2012) tussen medewerkers van IOS en medewerkers van de CVv.i.. Tevens is informatie opgenomen die voortvloeit uit meerdere besprekingen die gevoerd zijn met het IOS (onder andere op 25 september 2012, 16 oktober 2012 en 7 november 2012). Aangezien het vertrouwelijke besprekingen waren, is alleen die informatie weergegeven die relevant is in het kader van dit onderzoek. Overige besproken onderwerpen zijn niet opgenomen in deze bijlage.

Opmerkingen van medewerkers van IOS:

- Bij WOTS-omzettingen werd / kon door de rechter wel eens meegewogen (worden) dat iemand eerder dan met 2/3 met v.i. zou hebben kunnen gaan.
- Bij WOTS-voortzettingen werd vanuit het Nederlands recht geredeneerd dus een overname van de straf 1 op 1 en met 2/3 v.i. (er was geen andere mogelijkheid). Er wordt aangepast naar Nederlands strafmaximum.
- Als er sprake is van een first offender (bijvoorbeeld in het geval van België), wordt soms aangegeven dat het met grote mate van waarschijnlijkheid is dat iemand met 1/3 vrij komt.
- Uit de praktijk blijkt dat het strafresistant bij de voortzettingsprocedure vaak groter is dan bij de omzettingsprocedure.
- Nu dit (zevende) lid er sinds 01-11-2012 bij is gekomen, naar aanleiding van het kaderbesluit en de WETS, is het in ieder geval bij WETS-zaken een mogelijkheid om buitenlandse v.i. over te nemen. Mijn punt is –omdat het gewoon in het Wetboek van Strafrecht staat en er dus geen ‘binding’ is gelegd met WETS- dat een ieder zich op dit artikel kan beroepen. Ook de mensen die met een WOTS nu overkomen (omdat bijv. het land nog niet klaar is voor WETS).
- Nederland neemt begindatum detentie. die in het buitenland is vastgesteld, ongewijzigd over. Dit betekent dat de tijd die de veroordeelde reeds in een buitenlandse detentie heeft doorgebracht, van de duur van de (voortgezette of omgezette) sanctie in Nederland moet worden afgetrokken.

Bijlage I: Verslag proceskring

In onderstaande tekst is informatie weergegeven die voortvloeit uit een overleg dat op 11 oktober 2012 heeft plaatsgevonden tussen medewerkers van de CVv.i. en de bijbehorende ketenpartners. Er is slechts één opmerking weergegeven die van belang is in het kader van dit onderzoek. Alle overige besproken agendapunten bevatten vertrouwelijke informatie die niet in deze bijlage mogen worden vermeld.

Opmerking:

Het is ook mogelijk dat één rechterlijke uitspraak twee certificaten bevat. Het is namelijk mogelijk dat de buitenlandse rechter zowel een v.i.-waardige vrijheidsstraf (KB 909) als een v.i.-toezicht (KB 947) heeft opgelegd. Een dergelijke rechterlijke uitspraak wordt een combinatievonnis of een cocktailvonnis genoemd. Een combinatievonnis wordt overdragen onder twee certificaten, maar in beginsel is er één erkenningsbeslissing van de MvVJ.